

บทที่ 3

เงินทุนต่างประเทศในประเทศไทย

3.1 ที่มาและความจำเป็น

ประเทศไทยได้ดำเนินนโยบายพัฒนาประเทศ โดยเน้นการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจ เป็นสำคัญ ในระยะแรกของการพัฒนานั้นต้องประสบกับปัญหาในด้านการขาดแคลนเงินทุนและขาดแคลนบุคลากร การขาดแคลนเงินทุนภายในประเทศนั้น เนื่องจากไทยเป็นประเทศที่มีอัตราการออมต่ำ สังเกตได้จากการเกิดช่องว่างการออมและการลงทุนโดยตลอด (ตารางที่ 3.1 และภาพที่ 3.1) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าประเทศไทยยังขาดแคลนเงินทุนสำหรับขยายการลงทุนในด้านต่างๆ ทำให้เกิดการพึ่งพาแหล่งเงินทุนจากต่างประเทศ ในอดีตที่ผ่านมาค่อนข้างเป็นที่ยอมรับกันว่าเงินทุนต่างประเทศมีความสำคัญในการช่วยยกระดับการสะสมทุนของประเทศให้สูงขึ้น เพื่อชดเชยอัตราการออมของประเทศที่ต่ำได้ ซึ่งจะช่วยให้ระบบเศรษฐกิจขยายตัวอย่างต่อเนื่อง แต่ในปัจจุบันได้เกิดความตระหนักในผลของเงินทุนต่างประเทศทั้งในด้านบวกและด้านลบ โดยได้มีการวิพากษ์วิจารณ์ในด้านลบเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ แม้ว่าจะมีเงินทุนต่างประเทศจะช่วยให้เกิดความสมดุลระหว่างปริมาณการลงทุนภายในประเทศกับปริมาณความต้องการเงินทุน ซึ่งทำให้เกิดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่สูงกว่ากรณีที่ไม่มีการนำเงินเข้าจากต่างประเทศ และยังเป็น การแก้ปัญหาด้านดุลการชำระเงินได้ด้วย แต่ในระยะยาวแล้วจะพบว่าเงินทุนต่างประเทศไม่ได้ก่อให้เกิดเสถียรภาพทางเศรษฐกิจในระยะยาว เมื่อเกิดการส่งผลกระทบต่อประเทศเจ้าของทุนจะทำให้ดุลบัญชีการชำระเงินเลวลง และเมื่อเกิดการชะลอการไหลเข้าและเกิดการไหลออกของเงินต้นดังเช่นที่เป็นอยู่ขณะนี้ ส่งผลให้ขาดแคลนเงินทุนและในที่สุดทำให้เกิดความชะงักงันทางเศรษฐกิจ

โดยทั่วไปแล้วลักษณะที่เด่นชัดของการพัฒนาระบบเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ คือ ความต้องการให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศตัวเองมีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ประเทศไทยก็มีความต้องการเช่นเดียวกัน จึงได้พยายามกระตุ้นให้เกิดการเคลื่อนย้ายเงินทุนจากต่างประเทศเข้ามาในประเทศมากขึ้น เพื่อที่จะสามารถนำเงินดังกล่าวไปใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจต่อไป

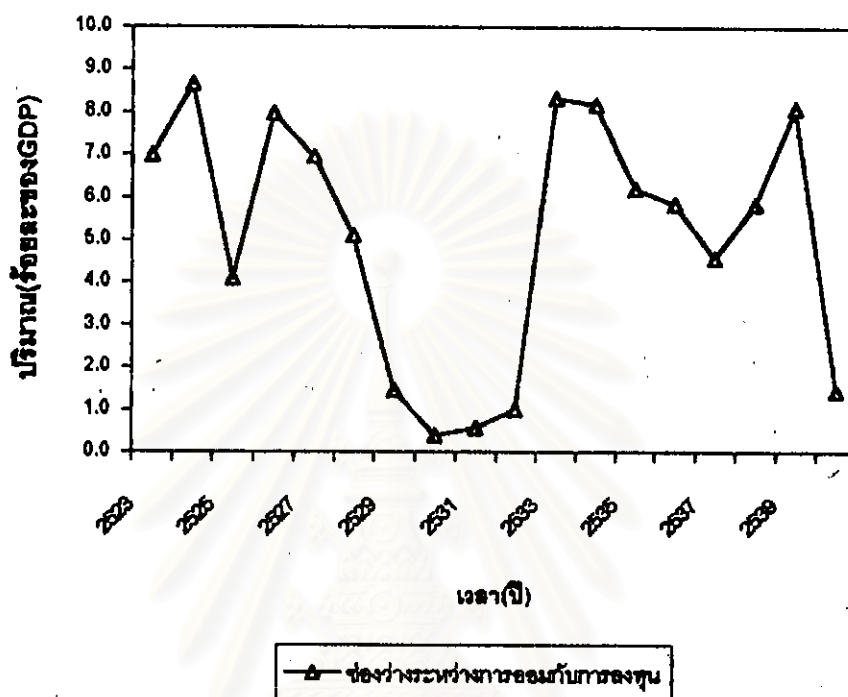
ตารางที่ 3.1 ช่องว่างระหว่างการออมและการลงทุน

หน่วย: พันล้านบาท

ปี	GDP	การออม (Gross Domestic Saving)	การลงทุน (Gross Domestic Investment)	ช่องว่างระหว่างการ ออมกับการลงทุน	ช่องว่างระหว่างการ ออมกับการลงทุน (ร้อยละของGDP)
2523	662.5	146.8	193.1	-46.3	-7.0
2524	760.4	159.7	225.6	-65.9	-8.7
2525	841.6	188.8	223.2	-34.4	-4.1
2526	921.0	202.8	276.1	-73.3	-8.0
2527	988.1	222.5	291.2	-68.7	-7.0
2528	1,056.5	244.5	298.4	-53.9	-5.1
2529	1,133.4	276.9	293.2	-16.3	-1.4
2530	1,299.9	367.5	362.3	-4.8	-0.4
2531	1,559.8	499.5	508.4	-8.9	-0.6
2532	1,857.0	633.0	651.2	-18.2	-1.0
2533	2,183.5	721.1	903.0	-181.9	-8.3
2534	2,506.6	869.1	1,073.9	-204.8	-8.2
2535	2,830.9	956.2	1,131.3	-175.1	-6.2
2536	3,170.3	1,081.5	1,266.2	-184.7	-5.8
2537	3,634.5	1,294.2	1,460.2	-166.0	-4.6
2538	4,185.8	1,488.9	1,733.7	-244.8	-5.8
2539	4,608.5	1,548.6	1,921.7	-373.1	-8.1
2540	4,724.1	1,501.8	1,569.0	-67.2	-1.4

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ภาพที่ 3.1 ช่องว่างระหว่างการออมและการลงทุน

นโยบายหลักทางเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทยอย่างหนึ่ง ที่สะท้อนให้เห็นว่าประเทศไทยมีพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่แข็งแกร่ง มีศักยภาพในด้านต่างๆที่พร้อมสำหรับการแข่งขัน เพื่อที่จะสร้างความมั่นใจให้แก่นักลงทุนต่างชาติมากขึ้น เห็นได้จากนโยบายการเปิดเสรีภาพทางการเงินที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นขั้นตอน นโยบายการเงินดังกล่าวแม้จะส่งผลให้ปริมาณเงินจากต่างประเทศไหลเข้ามาในประเทศไทยได้ง่ายขึ้น แต่นโยบายเดียวกันนี้ก็มีผลให้ปริมาณเงินทุนต่างประเทศสามารถไหลออกได้เร็วเช่นกัน โดยจะทำการศึกษาการเคลื่อนย้ายของเงินทุนสองประเภท คือ เงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศและเงินกู้โดยตรงจากต่างประเทศ

3.2 เงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเทศไทย

ในระยะเริ่มแรกของการพัฒนาประเทศนั้น ประเทศต้องประสบกับปัญหาทั้งในด้านเงินทุน เทคโนโลยีและความสามารถในการจัดการ ทำให้การพัฒนาประเทศประสบความสำเร็จได้ยาก ภาคธุรกิจได้ร่วมมือกับภาคเอกชน โดยรัฐบาลเข้ามามีส่วนในการสนับสนุนภาคอุตสาหกรรม

โดยออกมาในรูปของการกำหนดนโยบายส่งเสริมการลงทุน เช่น การออกพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนในปี 2504 โดยให้สิทธิพิเศษต่างๆ เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศในการลงทุน ตลอดจนมุ่งใจให้ภาคเอกชนเข้ามาทำการลงทุนเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังมีการกำหนดนโยบายส่งเสริมการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าและนโยบายส่งเสริมการส่งออก เป็นต้น ผลของการดำเนินนโยบายและมาตรการดังกล่าวนี้ ไม่เพียงแต่มุ่งใจให้เกิดการลงทุนของนักลงทุนภายในประเทศเท่านั้น แต่ยังเป็นการเปิดโอกาสให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาทำการลงทุนในประเทศ ทำให้เกิดการลงทุนในประเทศเพิ่มมากขึ้นอีกทางหนึ่งด้วย

ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจนอกจากจะเป็นผลมาจากการลงทุนของนักลงทุนภายในประเทศแล้ว ยังเป็นผลมาจากการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ นักลงทุนเหล่านี้ได้เข้ามามีบทบาทในการสร้างฐานการผลิตในอุตสาหกรรมบางประเภทให้กับประเทศไทย เช่น อุตสาหกรรมสิ่งทอ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และอุตสาหกรรมรถยนต์ เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องมาจากขีดความสามารถในการลงทุนของภาคเอกชนไทยยังมีความจำกัดอยู่ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านเทคโนโลยีทางการผลิต เทคโนโลยีทางการจัดการ เป็นต้น

3.2.1 การไหลเข้าของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ

การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างมากตั้งแต่ปี 2513 โดยในปี 2513 มีการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพียง 1,014 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจนมีปริมาณ 165,184 ล้านบาทในปี 2540 (ตารางที่ 3.2 และภาพที่ 3.2)

ในช่วงปี 2513-2520 เงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เห็นได้จากเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในปี 2513 ที่มีปริมาณเพียง 1,014 ล้านบาทได้เพิ่มขึ้นเป็น 4,286 ล้านบาทในปี 2520 แหล่งเงินทุนที่สำคัญในช่วงนี้ คือ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น สิงคโปร์ฮ่องกง และสหราชอาณาจักร โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่นรวมกันแล้วคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 56 ของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ(ตารางที่ 3.3) จะเห็นได้ว่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในช่วงนี้เป็นการลงทุนของประเทศที่พัฒนาแล้วเป็นส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตามประเทศกำลังพัฒนาในขณะนั้น อันได้แก่ สิงคโปร์ และฮ่องกง ได้เริ่มมีบทบาทสำหรับการลงทุนในประเทศไทยเพิ่มขึ้นโดยมีสัดส่วนร้อยละ 15 และ 10 ของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ การลงทุนโดย

ตรงจากต่างประเทศในช่วงแรกส่วนใหญ่จะอยู่ในธุรกิจการค้าและกระจายอยู่ในธุรกิจอุตสาหกรรมต่างๆ ทั้งนี้ หลังจากปี 2516 การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในธุรกิจสถาบันการเงินเริ่มทวีความสำคัญมากขึ้น เมื่อมองโดยรวมแล้วจะพบว่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศจะอยู่ในธุรกิจสถาบันการเงิน ธุรกิจอุตสาหกรรมและธุรกิจการค้า โดยมีสัดส่วนร้อยละ 36 ร้อยละ 25 และร้อยละ 16 ของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในช่วงปี 2513-2520 ตามลำดับ(ตารางที่ 3.4)

ในช่วงปี 2521-2525 เงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นโดยในปี 2521 มีการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ 6,364 ล้านบาท และได้เพิ่มขึ้นเป็น 9,539 ล้านบาทในปี 2525 แหล่งเงินทุนที่สำคัญในช่วงนี้ คือ สิงคโปร์ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น ฮองกงและเนเธอร์แลนด์ โดยมีสัดส่วนร้อยละ 35 ร้อยละ 18 ร้อยละ 16 ร้อยละ 16 และร้อยละ 3 ของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในช่วงปี 2521-2525 โดยที่การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศส่วนใหญ่อยู่ในธุรกิจสถาบันการเงินและกระจายอยู่ในธุรกิจอุตสาหกรรมต่างๆ โดยมีสัดส่วนร้อยละ 47 และร้อยละ 21 ของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในช่วงปี 2521-2525 ตามลำดับ

ในช่วงปี 2526-2530 เงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศมีแนวโน้มคงที่ โดยตั้งแต่ปี 2526-2530 มีการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ 13,944 ล้านบาท 16,969 ล้านบาท 10,165 ล้านบาท 10,525 ล้านบาท 12,536 ล้านบาท ตามลำดับ เมื่อมองโดยรวมแล้วการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นมีสัดส่วนมากที่สุดโดยมีสัดส่วนร้อยละ 26 รองลงมาคือ การลงทุนโดยตรงจากประเทศสหรัฐอเมริกา ฮองกง สิงคโปร์และเนเธอร์แลนด์ โดยมีสัดส่วนร้อยละ 19 ร้อยละ 17 ร้อยละ 16 และร้อยละ 5 ตามลำดับ ในช่วงนี้การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศได้เข้ามาอยู่ในธุรกิจอุตสาหกรรม ธุรกิจสถาบันการเงิน ธุรกิจการค้า ธุรกิจเหมืองแร่และธุรกิจก่อสร้าง โดยมีสัดส่วนร้อยละ 28 ร้อยละ 26 ร้อยละ 18 ร้อยละ 11 และร้อยละ 10 ตามลำดับ ทั้งนี้สาเหตุที่ทำให้การลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นอย่างมาก คือ การที่ญี่ปุ่นได้ถูกกดดันให้เพิ่มค่าเงินเยนภายหลังการประชุม Plaza Accord ของกลุ่มประเทศ G-5 ในเดือนกันยายน ปี 2528 ได้ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสินค้าของญี่ปุ่นสูงขึ้น ญี่ปุ่นจึงมีความจำเป็นต้องหาแหล่งผลิตแห่งใหม่ เพื่อย้ายฐานการผลิตไปตั้งยังที่เหล่านั้น เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิตและรักษาระดับความสามารถในการแข่งขันของตนในตลาดโลกให้ดำรงอยู่ต่อไปได้

ตารางที่ 3.2 การเคลื่อนย้ายของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ

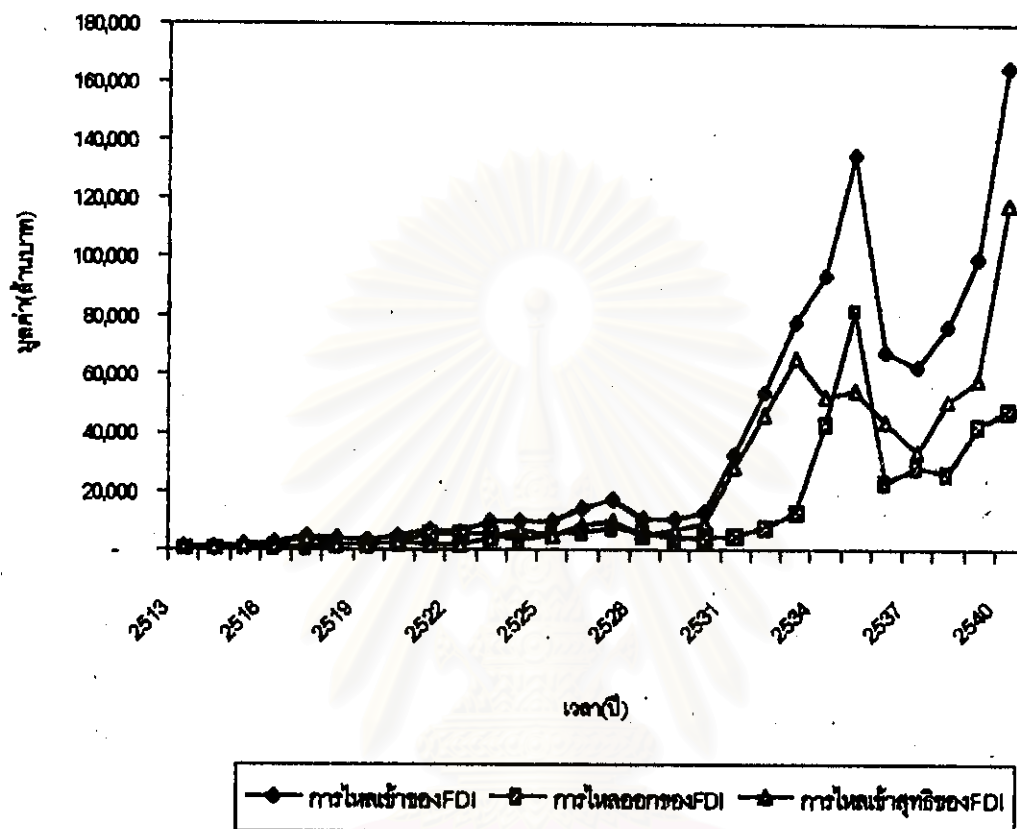
หน่วย: ล้านบาท

ปี	การไหลเข้าของเงินลงทุน โดยตรงจากต่างประเทศ	การไหลออกของเงินลงทุน โดยตรงจากต่างประเทศ	การไหลสุทธิของเงินลงทุน โดยตรงจากต่างประเทศ
2513	1,014	123	891
2514	1,027	219	808
2516	1,553	126	1,427
2516	2,172	567	1,605
2517	4,683	847	3,836
2518	3,391	1,646	1,745
2519	3,063	1,449	1,614
2520	4,286	2,122	2,164
2521	6,364	6,230	1,134
2522	6,999	4,872	1,127
2523	9,269	6,380	3,879
2524	9,341	2,927	6,414
2526	9,539	5,208	4,331
2526	13,944	6,719	8,225
2527	16,969	7,332	9,637
2528	10,165	5,764	4,401
2529	10,525	3,617	6,908
2530	12,536	3,492	9,044
2531	32,737	4,774	27,963
2532	53,079	7,381	45,698
2533	77,266	12,571	64,695
2534	93,935	42,545	51,390
2535	136,028	81,337	53,691
2536	86,768	22,956	43,812
2537	81,599	28,368	33,241
2538	75,991	26,104	49,887
2539	99,733	42,261	57,472
2540	166,184	47,495	117,689

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาพที่ 3.2 การเคลื่อนย้ายของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.3 ร้อยละของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศไหลเข้าจำแนกตามประเทศ

หน่วย: ล้านบาท,%

แหล่งเงินทุน	ปี 2513-2520		ปี 2521-2525		ปี 2526-2530		ปี 2531-2535		ปี 2536-2540	
	ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน
ฮ่องกง	2,176	10	6,312	16	10,864	17	76,968	19	66,861	12
ญี่ปุ่น	4,687	22	6,618	16	16,763	26	99,964	26	99,762	21
เกาหลีใต้	49	0	49	0	56	0	1,660	0	2,769	1
สิงคโปร์	3,129	16	14,102	36	10,610	16	103,376	26	70,028	15
ไต้หวัน	41	0	19	0	1,087	2	21,766	6	20,380	4
ฝรั่งเศส	294	1	38	0	506	1	4,636	1	6,768	1
เยอรมนี	338	2	982	2	1,246	2	4,364	1	9,177	2
เนเธอร์แลนด์	331	2	1,344	3	3,119	6	6,004	1	11,698	2
อิตาลี	473	2	289	1	1,438	2	4,834	1	9,112	2
สหราชอาณาจักร	999	6	1,047	3	1,918	3	8,647	2	16,128	3
สหรัฐอเมริกา	7,241	34	7,932	18	12,136	19	34,747	9	73,669	16
ออสเตรเลีย	116	1	227	1	424	1	3,631	1	6,357	1
อื่นๆ	1,448	7	2,264	6	4,095	6	24,660	6	87,688	19
รวม	21,216	100	40,602	100	64,139	100	392,046	100	469,276	100

หมายเหตุ สัดส่วน 0 % หมายถึง มีสัดส่วนไม่ถึง 1 %

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทยและได้จากการคำนวณ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.4 ร้อยละของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศไหลเข้าจำแนกตามประเภทธุรกิจ

หน่วย: ล้านบาท, %

ประเภทธุรกิจ	ปี 2513-2520		ปี 2521-2525		ปี 2526-2530		ปี 2531-2535		ปี 2536-2540	
	ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน
1.สถาบันการเงิน	7,543	36	18,997	47	16,862	26	134,082	34	9,967	2
2.การค้า	3,280	16	3,571	9	10,721	17	44,358	11	114,356	24
3.ก่อสร้าง	1,508	7	3,585	9	6,317	10	27,544	7	21,223	5
4.เหมืองแร่	1,765	8	3,344	8	7,297	11	7,617	2	9,205	2
5.เกษตรกรรม	30	0	239	1	703	1	3,139	1	915	0
6.อุตสาหกรรม	5,307	25	8,429	21	17,632	28	124,690	32	192,322	41
6.1 อาหาร	679	3	5745	1	2,093	3	8,547	2	13,115	3
6.2 สิ่งทอ	2,054	10	734	2	2,029	3	7,259	2	7,520	2
6.3 ผลิตภัณฑ์โลหะและโลหะ	280	1	598	2	2,368	4	13,477	3	17,796	4
6.4 เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์	651	3	2,332	6	3,684	6	43,535	11	67,790	12
6.5 เครื่องจักรและเครื่องมือขนส่ง	320	2	595	2	975	2	8,029	2	27,711	6
6.6 เคมีภัณฑ์และกระดาษ	742	4	731	2	3,044	5	15,199	4	26,778	6
6.7 ผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี	330	2	2,471	6	1,411	2	7,844	2	13,941	3
6.8 วัสดุก่อสร้าง	69	0	38	0	79	0	712	0	1,402	0
6.9 อื่นๆ	183	1	358	1	1,952	3	20,089	5	26,269	6
7.บริการ	1,470	7	1,724	4	3,107	5	9,244	2	23,496	5
8. การลงทุน(ธุรกิจโดยตรง)	0	0	0	0	0	0	503	0	15,027	3
9. อสังหาริมทรัพย์	280	1	616	2	1,502	2	35,232	9	80,603	17
10. อื่นๆ	0	0	0	0	0	0	5,841	1	2,162	1
รวม	21,193	100	40,506	100	64,141	100	392,047	100	469,276	100

หมายเหตุ สัดส่วน 0 % หมายถึง มีสัดส่วนไม่ถึง 1 %

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทยและได้จากการคำนวณ

ในช่วงปี 2531-2535 การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศได้เพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยในปี 2531 มีการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ 32,737 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเป็น 135,028 ล้านบาท ในปี 2535 ทั้งนี้สาเหตุที่เงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศได้เพิ่มขึ้นอย่างมาก ในช่วงนี้ เนื่องจากเป็นช่วงที่มีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างสูงทำให้เกิดโครงการลงทุนเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้มีการไหลเข้าของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยที่ในช่วงนี้การลงทุนโดยตรงจากประเทศสิงคโปร์มีสัดส่วนมากที่สุดโดยมีสัดส่วนร้อยละ 26 รองลงมาเป็นการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่น มีสัดส่วนร้อยละ 25 ในช่วงนี้การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศส่วนใหญ่ได้เข้ามาในธุรกิจสถาบันการเงินและธุรกิจอุตสาหกรรม โดยมีสัดส่วนร้อยละ 34 และร้อยละ 32 และได้เข้ามาอยู่ในธุรกิจการค้า ธุรกิจสังหาริมทรัพย์ และธุรกิจก่อสร้าง โดยมีสัดส่วนร้อยละ 11 ร้อยละ 9 และร้อยละ 7 ตามลำดับ จึงจะเห็นได้ว่าในช่วงนี้นักลงทุนต่างชาติได้ให้ความสำคัญกับธุรกิจสังหาริมทรัพย์มากขึ้น

ในช่วงปี 2536-2540 การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในช่วง 4 ปีแรก มีมูลค่าลดลงเมื่อเทียบกับปี 2535 โดยในช่วงปี 2536-2538 มีการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ 66,768 ล้านบาท 61,599 ล้านบาทและ 75,991 ล้านบาท ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดตั้งกิจการวิเทศธนกิจ (BIBF) ในเดือนมีนาคมปี 2536 ทำให้ภาคเอกชนมีความสะดวกในการกู้เงินจากต่างประเทศ และทำให้ธุรกิจเดิมที่เคยใช้วิธีการกู้ยืมเงินจากบริษัทแม่หรือบริษัทในเครือหันมากู้ยืมเงินผ่านกิจการวิเทศธนกิจมากขึ้น ส่งผลให้เงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศลดลง โดยในปี 2539 และในปี 2540 มีการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยมีมูลค่า 99,733 ล้านบาทและ 165,184 ล้านบาทตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากในปีนี้เป็นช่วงที่เกิดวิกฤตการณ์ทางการเงินและในเดือนกรกฎาคม ปี 2540 ได้มีการเปลี่ยนแปลงระบบอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ทำให้ค่าเงินลดลงอย่างมาก ทำให้สินทรัพย์มีราคาถูกเมื่อคิดในรูปเงินตราต่างประเทศ ส่งผลให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาทำการลงทุนในประเทศไทยเพื่อซื้อสินทรัพย์ของไทยที่มีราคาถูกเพิ่มขึ้นอย่างมาก แหล่งเงินทุนที่สำคัญในช่วงนี้ คือ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา สิงคโปร์ ฮองกงและไต้หวัน โดยมีสัดส่วนร้อยละ 21 ร้อยละ 16 ร้อยละ 15 ร้อยละ 12 และร้อยละ 4 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่านักลงทุนจากไต้หวันเริ่มเข้ามาลงทุนในไทยสูงขึ้น แต่โดยภาพรวมแล้วประเทศผู้ลงทุนหลักยังคงเป็น ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา สิงคโปร์ และฮ่องกง โดยที่การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในธุรกิจสถาบันการเงินได้ลดลงอย่างมาก จากเดิมที่เคยมีเงินลงทุนในธุรกิจนี้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศได้ลดลงเหลือเพียงร้อยละ 2 โดยมีมูลค่าเพียง 9,967 ล้านบาท ในช่วงนี้การลงทุน

โดยตรงจากต่างประเทศได้เข้ามาอยู่ในธุรกิจอุตสาหกรรม ธุรกิจการค้า ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ธุรกิจบริการและธุรกิจก่อสร้างโดยมีสัดส่วนร้อยละ 41 ร้อยละ 24 ร้อยละ 17 ร้อยละ 5 และร้อยละ 4.5 ตามลำดับ

3.2.2 การไหลออกของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ

การไหลออกของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ มีส่วนประกอบที่สำคัญ 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 เป็นกำไรและเงินปันผล ส่วนที่ 2 เป็นค่าเทคโนโลยีและค่าจัดการ ส่วนที่ 3 เป็นค่าลิขสิทธิ์ และส่วนสุดท้ายเป็นเงินทุนที่ถอนออกจากประเทศไทย การไหลออกของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศจากประเทศไทย ได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วตามการไหลเข้าของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศที่ได้เพิ่มขึ้น โดยในปี 2513 มีการไหลออกของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพียง 123 ล้านบาท และได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเป็น 47,495 ล้านบาทในปี 2540 โดยเฉพาะในปี 2535 มีการไหลออกของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศมากถึง 81,337 ล้านบาท (ตารางที่ 3.2 และ ภาพที่ 3.2) ทั้งนี้เนื่องจากในช่วงเวลาดังกล่าวมีการไหลเข้าของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น ทำให้มีการส่งผลตอบแทนจากการลงทุนออกจากประเทศไทยมากขึ้นตามไปด้วย

ในช่วงปี 2513-2520 การไหลออกของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศได้เพิ่มจาก 123 ล้านบาทในปี 2513 เป็น 2,122 ล้านบาทในปี 2520 โดยที่เงินลงทุนของประเทศสิงคโปร์และสหรัฐ มีการไหลออกมากที่สุด โดยมีสัดส่วนร้อยละ 31 ของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศไหลออกเท่าๆ กัน รองลงมาเป็นการไหลออกของเงินลงทุนของประเทศฮ่องกงและญี่ปุ่น ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 8 เท่าๆ กัน(ตารางที่ 3.5) และพบว่าเป็นการไหลออกของเงินลงทุนจากธุรกิจสถาบันการเงินมากที่สุด โดยมีสัดส่วนร้อยละ 60 รองลงมาเป็นธุรกิจอุตสาหกรรม ธุรกิจบริการ ธุรกิจการค้าและธุรกิจก่อสร้าง โดยมีสัดส่วนร้อยละ 16 ร้อยละ 10 ร้อยละ 7 และร้อยละ 1 ตามลำดับ (ตารางที่ 3.6)

ในช่วงปี 2521-2525 การไหลออกของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศมีการเปลี่ยนแปลงไม่มาก โดยในปี 2521-2525 มีมูลค่าการไหลออกของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ 5,230 ล้านบาท 4,872 ล้านบาท 5,380 ล้านบาท 2,927 ล้านบาท และ 5,208 ล้านบาท ตามลำดับ โดยที่การไหลออกของเงินลงทุนของประเทศสิงคโปร์มีมากที่สุด โดยมีสัดส่วนถึงร้อยละ 56

รองลงมาเป็นการไหลออกของเงินลงทุนของประเทศฮ่องกง สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่นและ สหราชอาณาจักร โดยมีสัดส่วนร้อยละ 18 ร้อยละ 11 ร้อยละ 9 และร้อยละ 1 ตามลำดับ และเป็น การไหลออกของเงินทุนจากธุรกิจสถาบันการเงินเช่นเดียวกับช่วงเวลาที่ผ่านมา โดยมีสัดส่วน มากถึงร้อยละ 83 รองลงมาเป็นการไหลออกของเงินทุนจากธุรกิจอุตสาหกรรม ธุรกิจการค้า ธุรกิจ ก่อสร้างและธุรกิจบริการ โดยมีสัดส่วนร้อยละ 11 ร้อยละ 4 ร้อยละ 1 และร้อยละ 1 ตามลำดับ

ในช่วงปี 2526-2530 เป็นช่วงที่การไหลออกของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศมี แนวโน้มลดลงตามการลดลงของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ โดยที่ในปี 2526 มีมูลค่าการ ไหลออกของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ 5,719 ล้านบาท และในปีต่อมาเงินไหลออกได้ เพิ่มขึ้นเป็น 7,332 ล้านบาท หลังจากนั้นการไหลออกของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศได้ ลดลงอย่างต่อเนื่องจนเหลือ 3,492 ล้านบาทในปี 2530 โดยที่เงินลงทุนโดยตรงจากประเทศ สิงคโปร์มีการไหลออกมากที่สุดเช่นเดียวกับในช่วงที่ผ่านมา โดยมีสัดส่วนร้อยละ 35 รองลงมาการ ไหลออกของเงินลงทุนโดยตรงของประเทศฮ่องกง ญี่ปุ่น แคนาดาและสหรัฐอเมริกา โดยมี สัดส่วนร้อยละ 28 ร้อยละ 15 ร้อยละ 8 และร้อยละ 6 ตามลำดับ สำหรับธุรกิจที่เงินลงทุนโดยตรง จากต่างประเทศมีการไหลออกมากที่สุดยังเป็นธุรกิจสถาบันการเงินเช่นเดียวกับในช่วงเวลาที่ผ่าน มา โดยมีสัดส่วนร้อยละ 62 รองลงมาเป็นการไหลออกของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของ ธุรกิจอุตสาหกรรม ธุรกิจการค้า ธุรกิจเหมืองแร่และธุรกิจการก่อสร้าง โดยมีสัดส่วนร้อยละ 14 ร้อยละ 13 ร้อยละ 8 และร้อยละ 1 ตามลำดับ

ในช่วงปี 2531-2535 เงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศมีการไหลออกเพิ่มขึ้นตามการ เพิ่มขึ้นของการไหลเข้าของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ โดยที่ในปี 2531 มีมูลค่าเงินลงทุน โดยตรงจากต่างประเทศไหลออก 4,774 ล้านบาทและได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจนมีปริมาณ 81,337 ล้านบาทในปี 2535 ในช่วงนี้เงินลงทุนโดยตรงของสิงคโปร์มีการไหลออกมากที่สุดเช่นเดิมโดยมี สัดส่วนมากถึงร้อยละ 54 รองลงมาเป็นการไหลออกของเงินลงทุนโดยตรงของประเทศฮ่องกง ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกาและสหราชอาณาจักร โดยมีสัดส่วนร้อยละ 23 ร้อยละ 9 ร้อยละ 2 และร้อยละ 2 ตามลำดับ สำหรับธุรกิจที่เงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศมีการไหลออกมากที่สุดยังเป็นธุรกิจ สถาบันการเงินเช่นเดิมโดยมีสัดส่วนร้อยละ 75 รองลงมาเป็นการไหลออกของเงินลงทุนโดยตรง จากต่างประเทศจากธุรกิจอุตสาหกรรม ธุรกิจการค้า ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และเกษตรกรรม โดยมี สัดส่วนร้อยละ 15 ร้อยละ 4 ร้อยละ 3 และร้อยละ 1 ตามลำดับ

ตารางที่ 3.5 ร้อยละของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในลออกจำแนกตามประเทศ

หน่วย: ล้านบาท,%

แหล่งเงินทุน	ปี 2513-2520		ปี 2521-2525		ปี 2526-2530		ปี 2531-2535		ปี 2526-2540	
	ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน
ฮ่องกง	590	8	4,230	18	7,247	28	34,314	23	15,753	9
ญี่ปุ่น	547	8	2,237	9	3,908	15	13,378	9	19,451	12
เกาหลีใต้	17	0	0	0	7	0	55	0	215	0
สิงคโปร์	2,228	31	13,202	56	9,020	35	79,743	54	43,637	26
ไต้หวัน	7	0	0	0	3	0	1,411	1	6,582	4
ฝรั่งเศส	24	0	19	0	2	0	362	0	2,228	1
เยอรมันนี	62	1	172	1	205	1	313	0	3,376	2
เนเธอร์แลนด์	27	0	142	1	2,172	8	986	1	6,012	4
ออสเตรีย	189	3	55	0	86	0	313	0	2,508	2
สหราชอาณาจักร	127	2	278	1	165	1	2,404	2	4,474	3
สหรัฐอเมริกา	2,189	31	2,496	11	1,681	6	2,480	2	19,260	12
ออสเตรเลีย	44	1	21	0	128	0	1,363	1	559	0
อื่นๆ	1,048	15	765	3	1,320	5	11,486	8	43,119	26
รวม	7,099	100	23,617	100	25,924	100	148,608	100	167,174	100

หมายเหตุ สัดส่วน 0 % หมายถึง มีสัดส่วนไม่ถึง 1 %

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทยและได้จากการคำนวณ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.6 ร้อยละของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศไหลออกจำแนกตามประเภทธุรกิจ

หน่วย: ล้านบาท,%

ประเภทธุรกิจ	ปี 2513-2520		ปี 2521-2525		ปี 2526-2530		ปี 2531-2535		ปี 2536-2540	
	ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน
1.สถาบันการเงิน	4,651	66	19,528	83	16,014	62	110,752	75	1,966	1
2.การค้า	459	7	952	4	3,418	13	5,923	4	41,395	25
3.ก่อสร้าง	99	1	305	1	344	1	635	0	7,141	4
4.เหมืองแร่	50	1	76	0	2,109	8	232	0	2,156	1
5.เกษตรกรรม	2	0	19	0	22	0	1,010	1	422	0
6.อุตสาหกรรม	1,101	16	2,472	11	3,679	14	22,567	15	77,631	46
6.1 อากาศ	177	3	515	2	659	3	1,088	1	1,964	1
6.2 สิ่งทอ	124	2	230	1	422	2	1,080	1	3,196	2
6.3 ผลิตภัณฑ์โลหะและโลหะ	98	1	182	1	1,049	4	1,814	1	2,489	2
6.4 เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์	44	1	52	0	212	1	2,796	2	22,356	13
6.5 เครื่องจักรและเครื่องมือช่าง	65	1	53	0	257	1	438	0	6,628	4
6.6 เคมีภัณฑ์และกระดาษ	233	3	125	1	672	2	1,627	1	7,818	5
6.7 ผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี	309	4	1,157	5	485	2	12,538	8	18,214	11
6.8 วัสดุก่อสร้าง	7	0	145	1	4	0	67	0	849	1
6.9 อื่นๆ	25	0	14	0	20	0	1,220	1	14,122	8
7.บริการ	674	10	201	1	249	1	682	1	7,196	4
8. การลงทุน(ธุรกิจโดยตรง)	0	0	0	0	0	0	307	0	13,260	8
9. อสังหาริมทรัพย์	68	1	65	0	90	0	4,966	3	7,382	4
10. อื่นๆ	0	0	0	0	0	0	1,535	1	5,627	5
รวม	7,103	100	23,619	100	25,925	100	148,609	100	167,174	100

หมายเหตุ สัดส่วน 0 % หมายถึง มีสัดส่วนไม่ถึง 1 %

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทยและได้จากการคำนวณ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในช่วงปี 2536-2540 ภายหลังจากการไหลออกอย่างมากรวมของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศอย่างมากในปี 2535 แล้ว การไหลออกของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศมีมูลค่าค่อนข้างคงที่ โดยมีมูลค่าการไหลออกของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศราวๆ 20,000 ล้านบาท แต่เมื่อประเทศไทยเกิดวิกฤตการณ์ทางการเงินตั้งแต่ปี 2539 เงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศได้ไหลออกเพิ่มขึ้น โดยที่ในปี 2539 และ 2540 มีเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศไหลออก 42,261 และ 47,495 ล้านบาทตามลำดับ เงินลงทุนโดยตรงของสิงคโปร์มีการไหลออกมากที่สุดเช่นเดิมโดยมีสัดส่วนร้อยละ 26 รองลงมาเป็นการไหลออกของเงินลงทุนโดยตรงของประเทศญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา ฮอลแลนด์และไต้หวัน โดยมีสัดส่วนร้อยละ 12 ร้อยละ 12 ร้อยละ 9 และร้อยละ 4 ตามลำดับ สำหรับธุรกิจที่มีการไหลออกของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ มีความแตกต่างจากอดีตอย่างเห็นได้ชัด กล่าวคือ ธุรกิจสถาบันการเงินไม่ได้มีสัดส่วนที่สำคัญของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศไหลออกโดยมีสัดส่วนเพียงแค่อ้อยละ 1 ในช่วงนี้เงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของธุรกิจอุตสาหกรรมมีการไหลออกมากที่สุดโดยมีสัดส่วนร้อยละ 46 รองลงมาเป็นการไหลออกของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของธุรกิจการค้า ธุรกิจโฮลดิ้ง ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และธุรกิจการบริการ โดยมีสัดส่วนร้อยละ 25 ร้อยละ 8 ร้อยละ 4 และร้อยละ 4 ตามลำดับ

3.2.3 นโยบายเกี่ยวกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ

โดยทั่วไป นโยบายเกี่ยวกับการลงทุนจากต่างประเทศอาจจะแยกได้เป็น 2 ประเด็น คือ (1) วัตถุประสงค์หรือสิ่งที่ประเทศไทยต้องการจากการลงทุนจากต่างประเทศ และ (2) การพยายามให้ประเทศได้รับผลประโยชน์จากการลงทุนจากต่างประเทศมากที่สุดหรือให้มีผลเสียน้อยที่สุด

สำหรับวัตถุประสงค์ที่ประเทศไทยต้องการจากการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ก็เพื่อช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งอาจแยกรายละเอียดโดยสรุปได้ดังนี้

1. เพื่อช่วยการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ โดยเฉพาะในด้านการกระจายอุตสาหกรรม (industrial diversification) การพัฒนาอุตสาหกรรมพื้นฐานการก่อให้เกิดความเกี่ยวข้องกันกับเศรษฐกิจส่วนอื่นแบบ backward linkages และการถ่ายทอดเทคโนโลยีสมัยใหม่

2. การพัฒนาความรู้ความสามารถด้านประกอบการและความชำนาญของแรงงาน โดยการฝึกอบรมคนงานหรือการให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ
3. การกระจายการพัฒนาไปยังภาคต่างๆ โดยการไปลงทุนในต่างจังหวัด
4. ช่วยลดการค้าและดุลชำระเงินของประเทศ โดยการช่วยให้มีการส่งออก
5. การสร้างงาน

ส่วนการให้ได้รับผลประโยชน์มากที่สุดหรือการทำให้เสียผลประโยชน์น้อยที่สุด อาจจะต้องได้เห็นถึงความกังวลของรัฐบาลไทยเกี่ยวกับผลของการลงทุนจากต่างประเทศ จึงมีมาตรการต่างๆ ในการปกป้องตัวเองโดยการป้องกันการผูกขาดหรือการครอบงำของต่างชาติ ด้วยการควบคุมการถือหุ้นของชาวต่างชาติ การกำหนดประเภทกิจการธุรกิจที่ไม่อนุญาตให้บริษัทต่างชาติดำเนินการ การสงวนอาชีพบางอย่างสำหรับคนไทยและการตั้งเงื่อนไขอื่นๆ ซึ่งจะกล่าวรายละเอียดพอสังเขปได้ดังนี้

โดยทั่วไป ธุรกิจเกือบทุกอย่างเปิดเสรีให้มีกองทุนจากต่างประเทศ ยกเว้นที่เกี่ยวข้องโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค ธนาคารออมทรัพย์ ธนาคารภูมิภาค ประกันภัยและการผลิตยุทธโศปกรณ์บางชนิด อย่างไรก็ตามมิได้หมายความว่าไม่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับสัดส่วนการถือหุ้นของต่างชาติ

ในช่วงแรกๆ ก่อนปี 2515 การส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศมุ่งในแง่ปริมาณมากกว่าคุณภาพ ไม่มีการกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับสัดส่วนการถือหุ้นของชาวต่างชาติ ทั้งนี้เนื่องจากเป็นช่วงเริ่มแรกของการส่งเสริมการลงทุนเพื่อสร้างฐานทางด้านอุตสาหกรรม แต่ในปี 2515 เริ่มมีการนำเอาการมีส่วนร่วมของคนไทยในด้านการลงทุนและการบริหารกิจการ มาเป็นหลักเกณฑ์อันหนึ่งในการพิจารณาให้การส่งเสริมการลงทุน

ในขณะเดียวกันในปี 2515 เนื่องจากมีกิจการของต่างชาติจำนวนมากขึ้น ในขณะเดียวกันพิจารณาว่าคนไทยก็มีความสามารถทั้งด้านวิชาการและกำลังเงินที่จะประกอบธุรกิจสาขาต่างๆ ได้มากขึ้น จึงมีการประกาศกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว หรือประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 281 ในปี 2515 วัตถุประสงค์ของกฎหมายฉบับนี้ก็เพื่อรักษาดุลอำนาจทางการค้าและเศรษฐกิจของประเทศและเพื่อให้การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวเป็นประโยชน์ต่อประเทศ

ชาติโดยส่วนรวม ดังนั้นจึงห้ามมิให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจตามที่ระบุไว้ในบัญชีท้ายประกาศ คณะปฏิวัติ (ในกรณีที่เป็นบริษัทจำกัด จะถือว่าเป็นนิติบุคคลต่างด้าว ถ้าทุนตั้งแต่กึ่งหนึ่งเป็นของคนต่างด้าว)

หลังจากปี 2515 ปรากฏว่าหลักเกณฑ์การให้การส่งเสริมการลงทุนมีความเข้มงวดมากขึ้น โดยในพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนปี 2520 ซึ่งยังใช้อยู่ในปัจจุบันมีการกำหนดสัดส่วนการถือหุ้นของชาวต่างชาติเป็นครั้งแรก และมีประกาศของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนในปี 2526 ซึ่งกล่าวถึงหลักเกณฑ์การลงทุนโดยชาวต่างประเทศหรือการร่วมลงทุนกับชาวต่างประเทศในโครงการที่ขอรับการส่งเสริม ดังนี้

- กรณีการผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศเป็นสำคัญ ต่างชาติจะถือหุ้นได้ไม่เกินร้อยละ 49 ของทุนจดทะเบียน
- กรณีการผลิตเกษตรกรรม เลี้ยงสัตว์ การประมง การสำรวจและทำเหมืองแร่ ต่างชาติจะถือหุ้นได้ไม่เกินร้อยละ 40 ของทุนจดทะเบียน
- กรณีการผลิตเพื่อการส่งออกไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของปริมาณการผลิต ต่างชาติอาจถือหุ้นได้เกินกว่าร้อยละ 50 และหากเป็นการส่งออกทั้งสิ้น ต่างชาติอาจถือหุ้นทั้งหมดของทุนจดทะเบียน

ทั้งนี้ อาจมีการผ่อนผันหลักเกณฑ์ข้างบนนี้ หากโครงการนั้นมีจำนวนเงินลงทุนสูงหรือมีการใช้เทคโนโลยีระดับสูง หรือมีการจ้างแรงงานภายในประเทศสูง หรือตั้งโรงงานในส่วนภูมิภาค หรือในเขตส่งเสริมการลงทุน หรือคณะกรรมการเห็นว่าโครงการนั้นมีประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมต่อประเทศมาก

นอกจากนี้ ยังมีข้อกีดกันทางด้านการบริหารกิจการของคนต่างชาติ โดยมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจการของคนต่างชาติโดยเฉพาะ คือ

- การจ้างงานต่างด้าว ซึ่งต้องขออนุญาต และอาชีพบางอย่างก็สงวนไว้ให้คนไทย
- การนำเงินลงทุนเข้ามาจากต่างประเทศ ต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่าจำนวนเงินที่ลงทุนในประเทศไทย

- การควบคุมเงินตราระหว่างประเทศ โดยปกติไม่มีการควบคุม แต่ธนาคารแห่งประเทศไทยสงวนไว้ซึ่งสิทธิ์ในการควบคุมการส่งเงินออกเป็นการชั่วคราวในกรณีที่อยู่ในภาวะที่มีปัญหาด้านดุลชำระเงิน

- การที่ดินเพื่อการอุตสาหกรรม โดยปกติกิจการของชาวต่างชาติหรือต่างด้าวไม่ได้รับอนุญาตให้ถือครองที่ดิน ยกเว้นในกรณีที่ผู้ลงทุนมาจากประเทศที่มีสนธิสัญญากับประเทศไทยเกี่ยวกับการถือครองที่ดิน

- การควบคุมการบริหาร เฉพาะกิจการที่อยู่ภายใต้กฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว โดยการกำหนดจำนวนกรรมการในกรณีบริษัทจำกัด และโดยการกำหนดตัวผู้จัดการกรณีของห้างหุ้นส่วนจำกัด

ทั้งนี้ มีข้อยกเว้นสำหรับกรณีของบริษัทที่ได้รับการส่งเสริม

3.3 เงินกู้โดยตรงจากต่างประเทศในประเทศไทย

การกู้เงินโดยตรงจากต่างประเทศ เป็นการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินในต่างประเทศ ผู้ขอกู้จะคัดเลือกโดยเชิญธนาคารและสถาบันการเงินในต่างประเทศ ให้ยื่นข้อเสนอเป็นผู้จัดการสำหรับหาเงินกู้ให้ตามวัตถุประสงค์ภายในเวลาที่กำหนด โดยให้ชี้แจงรายละเอียดของเงื่อนไขเงินกู้ อาทิเช่น ระยะเวลาชำระหนี้(maturity) ระยะเวลาปลอดหนี้(grace period) ตลอดจนอัตราดอกเบี้ย(interest rate) และค่าธรรมเนียมผูกพันเงินกู้(commitment charge) การกู้ในลักษณะนี้มักจะไม่มีขั้นตอนในการเสนอโครงการละเอียดเหมือนกับการกู้เงินของภาครัฐ และผู้กู้มีอิสระค่อนข้างสูงที่จะตัดสินใจเกี่ยวกับเงินกู้ที่ได้รับ อย่างไรก็ตามการกู้ในลักษณะนี้ดอกเบี้ยมักจะมีอัตราสูงกว่า ระยะเวลาใช้คืนต่ำกว่า และระยะปลอดหนี้ต่ำกว่าการกู้ของภาครัฐ

3.3.1 การไหลเข้าของเงินกู้โดยตรงจากต่างประเทศ

การไหลเข้าของเงินกู้โดยตรงจากต่างประเทศได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยในปี 2513 มีการไหลเข้าของเงินกู้โดยตรงจากต่างประเทศเพียง 736 ล้านบาท (ตารางที่ 3.7 และภาพที่ 3.3) ได้เพิ่มขึ้นเป็น 629,416 ล้านบาทในปี 2539 และได้ลดลงเหลือ 537,761 ล้านบาทในปีต่อมา ซึ่งจะได้อธิบายเป็นช่วงเวลาดังนี้

ในช่วงปี 2513-2520 เงินกู้โดยตรงจากต่างประเทศมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น โดยในปี 2513 มีการไหลเข้าของเงินกู้โดยตรงจากต่างประเทศ 736 ล้านบาท ได้เพิ่มขึ้นเป็น 4,620 ล้านบาทในปี 2520 ในช่วงนี้ประเทศสหรัฐอเมริกา นับว่าเป็นแหล่งเงินกู้ที่สำคัญที่สุด โดยมีสัดส่วนร้อยละ 30 ของปริมาณการไหลเข้าของเงินกู้โดยตรงจากต่างประเทศทั้งหมด (ตารางที่ 3.8) รองลงมาเป็น ฮอลแลนด์ สิงคโปร์ สหราชอาณาจักรและญี่ปุ่น โดยมีสัดส่วนร้อยละ 22 ร้อยละ 19 ร้อยละ 16 และ ร้อยละ 6 ตามลำดับ สำหรับธุรกิจที่มีการกู้เงินโดยตรงจากต่างประเทศมากที่สุด คือ ธุรกิจอุตสาหกรรม โดยมีสัดส่วนร้อยละ 52 (ตารางที่ 3.9) รองลงมา คือ ธุรกิจสถาบันการเงิน ธุรกิจการค้า ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ และธุรกิจการบริการ โดยมีสัดส่วนร้อยละ 17 ร้อยละ 14 ร้อยละ 9 และร้อยละ 4 ตามลำดับ

ในช่วงปี 2521-2525 การกู้เงินโดยตรงจากต่างประเทศมีการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2521 มีการไหลเข้าของเงินกู้โดยตรงจากต่างประเทศ 8,908 ล้านบาท และได้เพิ่มขึ้นเป็น 46,624 ล้านบาทในปี 2525 ทั้งนี้ เนื่องจากนับตั้งแต่ปี 2522 เป็นต้นมา กระทรวงการคลังมีนโยบายส่งเสริมการกู้เงินจากต่างประเทศของภาคเอกชน โดยมีการประกาศพระราชกฤษฎีกาฉบับที่ 83 ให้ยกเว้นภาษีดอกเบี้ยเงินกู้ตามประมวลรัษฎากร ในช่วงนี้แหล่งเงินกู้โดยตรงที่สำคัญที่สุดได้เปลี่ยนแปลงจากประเทศสหรัฐอเมริกา มาเป็นประเทศฮ่องกง โดยมีสัดส่วนร้อยละ 37 ส่วนสหรัฐอเมริกาตกลงมาอยู่อันดับที่ 3 โดยมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 9 ส่วนแหล่งเงินกู้โดยตรงที่มีความสำคัญในลำดับที่ 2 ลำดับที่ 4 และลำดับที่ 5 คือ สิงคโปร์ สหราชอาณาจักรและญี่ปุ่น โดยมีสัดส่วนร้อยละ 34 ร้อยละ 6 และร้อยละ 2 ตามลำดับ สำหรับธุรกิจที่มีการกู้เงินโดยตรงมากที่สุด ยังคงเป็นธุรกิจอุตสาหกรรม โดยมีสัดส่วนร้อยละ 49 รองลงมาเป็นธุรกิจการค้า ธุรกิจสถาบันการเงิน ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และธุรกิจเหมืองแร่ โดยมีสัดส่วน ร้อยละ 17 ร้อยละ 15 ร้อยละ 7 และร้อยละ 6 ตามลำดับ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

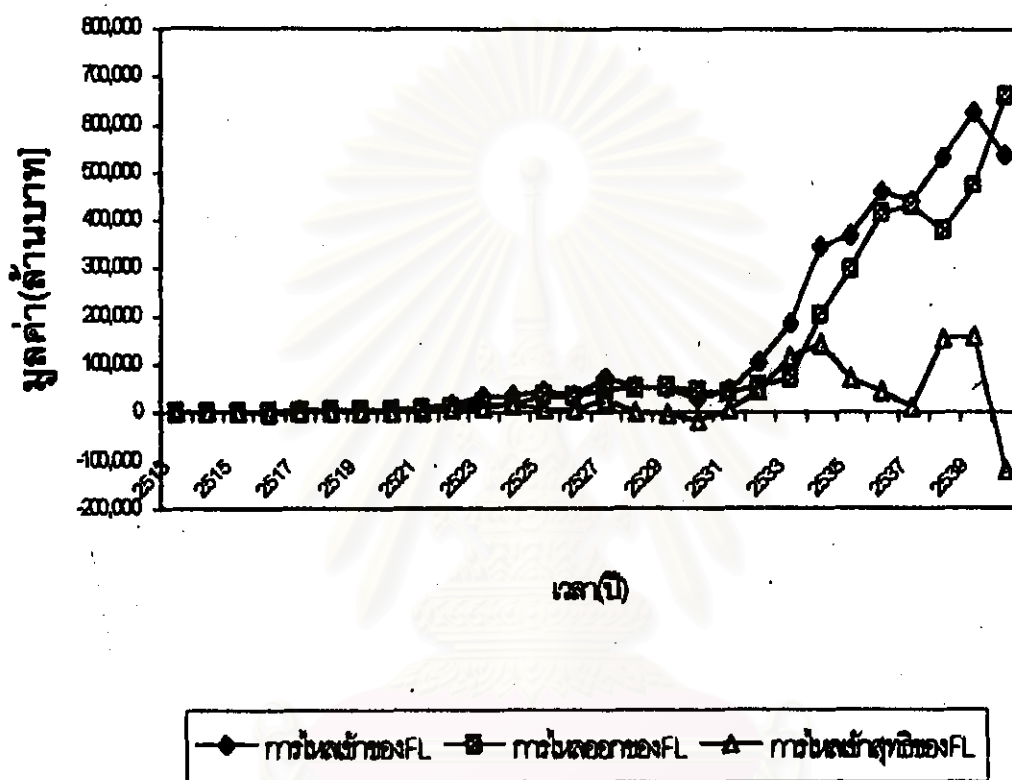
ตารางที่ 3.7 การเคลื่อนย้ายของเงินกู้โดยตรงจากต่างประเทศ

หน่วย: ล้านบาท

ปี	การไหลเข้าของเงินกู้โดยตรง จากต่างประเทศ	การไหลออกของเงินกู้โดยตรง ตรงจากต่างประเทศ	การไหลเข้าสุทธิของเงินกู้โดยตรง ตรงจากต่างประเทศ
2513	736	617	219
2514	1,100	1,037	63
2516	2,622	1,142	1,480
2516	1,616	2,030	-614
2517	4,073	2,012	2,061
2518	3,906	2,726	1,180
2519	4,277	2,961	1,316
2520	4,620	3,291	1,329
2521	8,908	7,687	1,321
2522	15,899	9,831	6,068
2523	30,269	18,987	11,282
2524	33,028	15,343	17,685
2525	42,624	34,198	8,426
2526	34,827	30,626	4,201
2527	70,437	45,871	24,566
2528	61,121	49,013	2,108
2529	48,083	51,418	-3,335
2530	27,668	43,666	-16,007
2531	45,287	40,647	4,640
2532	103,128	66,198	46,930
2533	186,646	70,768	114,888
2534	347,210	203,503	143,707
2536	368,377	299,218	69,159
2536	460,694	416,213	44,381
2537	440,057	431,301	8,756
2538	532,804	379,866	152,938
2539	629,416	471,867	157,559
2540	537,761	661,125	-123,364

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาพที่ 3.3 การเคลื่อนย้ายของเงินกู้โดยตรงจากต่างประเทศ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.8 ร้อยละของเงินกู้โดยตรงจากต่างประเทศไหลเข้าจำแนกตามประเทศ

หน่วย: ล้านบาท,%

แหล่งเงินทุน	ปี 2513-2520		ปี 2521-2525		ปี 2526-2530		ปี 2531-2535		ปี 2536-2540	
	ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน
ไต้หวัน	0	0	0	0	0	0	4,411	0	14,521	1
ฮ่องกง	4,929	22	48,668	37	64,698	28	273,793	26	695,341	23
ญี่ปุ่น	1,442	6	3,088	2	3,871	2	47,119	4	129,418	5
เกาหลีใต้	0	0	0	0	0	0	794	0	12,988	0
สิงคโปร์	4,316	19	44,448	34	98,723	43	673,322	55	1,607,304	62
ไต้หวัน	2	0	9	0	876	0	6,465	1	7,283	0
เบลเยียม	108	0	3,428	3	4,716	2	21,556	2	6,061	0
ฝรั่งเศส	65	0	1,168	1	2,167	1	9,982	1	7,498	0
เยอรมันนี	169	1	1,341	1	1,763	1	2,997	0	6,298	0
เนเธอร์แลนด์	66	0	148	0	417	0	3,755	0	12,099	0
สวีเดน	194	1	639	0	2,431	1	6,702	1	3,147	0
สหราชอาณาจักร	3,544	16	8,098	6	20,660	9	33,173	3	66,671	3
สหรัฐอเมริกา	6,905	30	12,174	9	26,057	11	61,454	5	101,641	4
อื่นๆ	1,130	5	7,629	6	5,928	3	19,537	2	45,885	2
รวม	22,860	100	130,728	100	232,126	100	1,049,648	100	2,600,632	100

หมายเหตุ สัดส่วน 0 % หมายถึง มีสัดส่วนไม่ถึง 1 %

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทยและได้จากการคำนวณ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.9 ร้อยละของเงินทุนโดยตรงจากต่างประเทศไหลเข้าแยกตามประเภทธุรกิจ

หน่วย: ล้านบาท,%

ประเภทธุรกิจ	ปี 2513-2520		ปี 2521-2525		ปี 2526-2530		ปี 2531-2535		ปี 2536-2540	
	ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน
1.สถาบันการเงิน	3,885	17	19,867	15	60,471	22	132,644	10	934,928	36
2.การค้า	3,234	14	22,358	17	62,942	27	366,358	27	538,770	21
3.ก่อสร้าง	142	1	2,913	2	8,630	4	15,091	1	28,434	1
4.เหมืองแร่	730	3	8,195	6	2,772	1	1,272	0	4,081	0
5.เกษตรกรรม	18	0	193	0	431	0	5,225	0	1,216	0
6.อุตสาหกรรม	11,979	52	66,031	49	82,294	35	450,730	33	777,584	30
6.1 อาหาร	1,320	6	14,350	11	26,119	11	42,126	3	44,950	2
6.2 สิ่งทอ	3,809	17	7,030	5	10,177	4	25,924	2	44,718	2
6.3 ผลิตภัณฑ์โลหะและโลหะ	1,408	6	2,923	2	4,516	2	42,237	3	79,204	3
6.4 เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์	242	1	1,343	1	1,677	1	103,390	7	164,812	6
6.5 เครื่องจักรและเครื่องมือขนส่ง	687	3	6,576	5	13,065	6	106,812	8	197,171	8
6.6 เคมีภัณฑ์และกระดาษ	634	2	5,945	4	9,568	4	31,989	2	85,440	3
6.7 ผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี	2,062	9	17,856	13	12,169	5	36,771	3	70,937	3
6.8 วัสดุก่อสร้าง	1,853	8	8,915	7	3,237	1	33,734	2	65,527	3
6.9 อื่นๆ	64	0	994	1	1,877	1	27,937	2	30,826	1
7.บริการ	917	4	1,762	1	4,324	2	13,796	1	52,651	2
8. การลงทุน(โดยตรง)	0	0	0	0	0	0	27,460	2	164,976	6
9. อสังหาริมทรัพย์	1,849	8	9,394	7	20,368	9	89,922	7	94,771	4
10. อื่นๆ	0	0	0	0	0	0	47,159	3	3,216	0
รวม	22,853	100	133,728	100	232,129	100	1,378,648	100	2,600,632	100

หมายเหตุ สัดส่วน 0 % หมายถึง มีสัดส่วนไม่ถึง 1 %

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทยและได้จากการคำนวณ

ศูนย์บริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในช่วงปี 2526-2530 การกู้เงินโดยตรงจากต่างประเทศมีแนวโน้มลดลง โดยในปี 2526 มีการกู้เงินโดยตรงจากต่างประเทศลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยในปีนี้มีการกู้เงินโดยตรงจากต่างประเทศ 34,827 ล้านบาท การกู้เงินโดยตรงจากต่างประเทศได้เพิ่มขึ้นเป็น 70,437 ล้านบาทในปี 2527 หลังจากนั้นการกู้เงินโดยตรงจากต่างประเทศได้ลดลงอย่างต่อเนื่องจนเหลือ 27,658 ล้านบาทในปี 2530 ทั้งนี้ เนื่องจากรัฐบาลได้ยกเลิกมาตรการลดภาษีดอกเบี้ยจากการกู้เงินจากต่างประเทศในเดือนมิถุนายน ปี 2527 ในช่วงนี้แหล่งเงินกู้ที่มีความสำคัญมากที่สุดได้เปลี่ยนแปลงจากประเทศฮ่องกงมาเป็นประเทศสิงคโปร์ โดยที่การกู้เงินโดยตรงจากประเทศสิงคโปร์มีสัดส่วนร้อยละ 43 ส่วนฮ่องกงได้ตกลงไปเป็นแหล่งเงินกู้ที่มีความสำคัญเป็นอันดับสอง โดยมีสัดส่วนร้อยละ 28 รองลงมา คือ สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักรและเบลเยียมโดยมีสัดส่วนร้อยละ 11 ร้อยละ 9 และร้อยละ 2 ตามลำดับ สำหรับธุรกิจที่มีการกู้เงินโดยตรงจากต่างประเทศมากที่สุด 4 อันดับแรกไม่มีการเปลี่ยนแปลงจากช่วงเวลาที่ผ่านมา ยังคงเป็นธุรกิจอุตสาหกรรม ธุรกิจการค้า ธุรกิจสถาบันการเงินและธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ โดยมีสัดส่วนร้อยละ 35 ร้อยละ 27 ร้อยละ 22 และร้อยละ 9 ตามลำดับ ทั้งนี้สำหรับประเภทธุรกิจที่มีการกู้เงินโดยตรงจากต่างประเทศมากเป็นลำดับที่ 5 ได้มีการเปลี่ยนแปลงจากธุรกิจเหมืองแร่มาเป็นธุรกิจก่อสร้าง โดยมีสัดส่วนร้อยละ 4

ในช่วงปี 2531-2535 การกู้เงินโดยตรงจากต่างประเทศมีการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในปี 2531 มีการกู้เงินโดยตรงจากต่างประเทศเพียง 45,287 ล้านบาท และได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเป็น 368,777 ล้านบาทในปี 2535 ทั้งนี้ เนื่องจากในช่วงนี้เป็นช่วงที่มีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างสูง ทำให้มีความต้องการเงินกู้สำหรับการลงทุนมากขึ้นตามไปด้วย ในช่วงนี้แหล่งเงินกู้ที่สำคัญ 3 อันดับแรก ยังคงเป็น สิงคโปร์ ฮ่องกง และสหรัฐอเมริกา โดยมีสัดส่วน ร้อยละ 55 ร้อยละ 26 ร้อยละ 5 ตามลำดับ ทั้งนี้แหล่งเงินกู้โดยตรงที่มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 4 ได้เปลี่ยนแปลงจากสหราชอาณาจักรมาเป็นญี่ปุ่น โดยมีสัดส่วนร้อยละ 4 ส่วนสหราชอาณาจักรตกลงมาอยู่ อันดับที่ 5 มีสัดส่วนร้อยละ 3 สำหรับธุรกิจที่มีการกู้เงินโดยตรงจากต่างประเทศมากที่สุด 4 อันดับแรก ไม่มีการเปลี่ยนแปลงจากช่วงเวลาที่ผ่านมา ยังคงเป็นธุรกิจอุตสาหกรรม ธุรกิจการค้า ธุรกิจสถาบันการเงินและธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ โดยมีสัดส่วนร้อยละ 33 ร้อยละ 27 ร้อยละ 10 และร้อยละ 7 ตามลำดับ อย่างไรก็ตามธุรกิจที่ได้กู้เงินโดยตรงจากต่างประเทศมากเป็นลำดับที่ 5 ได้เปลี่ยนแปลงจากธุรกิจก่อสร้างมาเป็นธุรกิจโหลดจิ่งโดยมีสัดส่วนร้อยละ 2

ในช่วงปี 2536-2540 การกู้เงินโดยตรงจากต่างประเทศยังคงมีการเพิ่มขึ้น โดยในปี 2536 มีการกู้เงินโดยตรงจากต่างประเทศ 460,594 ล้านบาท และได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจนมีปริมาณ 629,416 ล้านบาทในปี 2539 แต่การกู้เงินโดยตรงจากต่างประเทศได้ลดลงเหลือ 537,761 ล้านบาทในปี 2540 อันเนื่องมาจากการเกิดวิกฤตการณ์ทางการเงินของประเทศไทย ในช่วงนี้ แหล่งเงินทุนโดยตรงที่สำคัญ 2 อันดับแรกยังคงเป็นประเทศสิงคโปร์และฮ่องกง โดยมีสัดส่วนร้อยละ 62 และร้อยละ 23 ตามลำดับ รองลงมาเป็น ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกาและสหราชอาณาจักร โดยมีสัดส่วนร้อยละ 5 ร้อยละ 4 และร้อยละ 3 ตามลำดับ สำหรับธุรกิจที่มีการกู้เงินโดยตรงมากที่สุดได้เปลี่ยนแปลงจากธุรกิจอุตสาหกรรมมาเป็นธุรกิจสถาบันการเงินโดยมีสัดส่วนร้อยละ 36 ส่วนธุรกิจอุตสาหกรรมตกลงมาอยู่อันดับที่ 2 โดยมีสัดส่วนร้อยละ 30 รองลงมาเป็นธุรกิจการค้า ธุรกิจไฮโดรคิงและธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ โดยมีสัดส่วนร้อยละ 21 ร้อยละ 6 และร้อยละ 4 ตามลำดับ

3.3.2 การไหลออกของเงินกู้โดยตรงจากต่างประเทศ

การไหลออกของเงินกู้โดยตรงจากต่างประเทศ ประกอบไปด้วยการจ่ายดอกเบี้ยให้แก่ เจ้าหนี้ต่างประเทศและการส่งเงินต้นคืนให้แก่เจ้าหนี้ต่างประเทศ การไหลออกของเงินกู้โดยตรงจากต่างประเทศ โดยทั่วไปจะมีแนวโน้มการเคลื่อนไหวตามการไหลเข้าของเงินกู้โดยตรงจากต่างประเทศ จากปี 2513 ที่มีการไหลออกของเงินกู้โดยตรงจากต่างประเทศเพียง 517 ล้านบาท (ตารางที่ 3.7 และภาพที่ 3.3) เงินกู้โดยตรงจากต่างประเทศได้มีการไหลออกเพิ่มขึ้นอย่างมากเป็น 661,125 ล้านบาทในปี 2540

ในช่วงปี 2513-2520 การไหลออกของเงินกู้โดยตรงจากต่างประเทศได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2513 มีการไหลออกของเงินกู้โดยตรงจากต่างประเทศ 517 ล้านบาทได้เพิ่มขึ้นเป็น 3,291 ล้านบาทในปี 2520 ในช่วงนี้ประเทศที่เป็นเป้าหมายที่สำคัญของการไหลออกของเงินกู้โดยตรงจากต่างประเทศ คือ สหรัฐอเมริกา ฮ่องกง สิงคโปร์ สหราชอาณาจักรและฝรั่งเศส โดยมีสัดส่วนร้อยละ 40 ร้อยละ 13 ร้อยละ 13 ร้อยละ 12 และร้อยละ 7 (ตารางที่ 3.10) ของปริมาณการไหลออกของเงินกู้โดยตรงจากต่างประเทศ สำหรับธุรกิจที่มีการไหลออกของเงินกู้โดยตรงจากต่างประเทศมากที่สุด คือ ธุรกิจอุตสาหกรรมโดยมีสัดส่วนร้อยละ 53 (ตารางที่ 3.11) รองลงมา คือ ธุรกิจสถาบันการเงิน ธุรกิจการค้า ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และธุรกิจเหมืองแร่ โดยมีสัดส่วนร้อยละ 18 ร้อยละ 17 ร้อยละ 9 และร้อยละ 1 ตามลำดับ

ตารางที่ 3.10 ร้อยละของเงินทุนโดยตรงจากต่างประเทศไหลออกจำแนกตามประเทศ

หน่วย: ล้านบาท, %

แหล่งเงินทุน	ปี 2513-2520		ปี 2521-2525		ปี 2526-2530		ปี 2531-2535		ปี 2536-2540	
	ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน
ไต้หวัน	0	0	0	0	0	0	1,423	0	14,404	1
ฮ่องกง	2,032	13	32,495	38	59,265	27	174,631	26	553,983	23
ญี่ปุ่น	849	5	1,161	1	2,831	1	16,252	2	70,670	3
เกาหลีใต้	0	0	0	0	0	0	167	0	10,507	0
สิงคโปร์	2,010	13	29,862	35	99,912	45	396,118	59	1,484,479	63
ไต้หวัน	4	0	2	0	17	0	1,035	0	6,358	0
เบงกอล	3	0	765	1	2,780	1	17,769	3	7,714	0
ฝรั่งเศส	1,036	7	537	1	1,366	1	3,636	1	12,511	1
เยอรมนี	324	2	183	0	848	0	1,749	0	8,751	0
เนเธอร์แลนด์	126	1	163	0	148	0	805	0	5,094	0
สวีเดน	330	2	465	1	943	0	2,607	0	7,176	0
สหราชอาณาจักร	1,880	12	5,177	6	20,392	9	17,985	3	52,451	2
สหรัฐอเมริกา	6,274	40	12,548	15	25,287	11	27,559	4	96,467	4
อื่นๆ	848	5	2,808	3	6,814	3	10,961	2	44,301	2
รวม	15,716	100	85,946	100	220,593	100	870,324	100	2,380,362	100

หมายเหตุ สัดส่วน 0 % หมายถึง มีสัดส่วนไม่ถึง 1 %

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทยและได้จากการคำนวณ

ตารางที่ 3.11 ร้อยละของเงินกู้โดยตรงจากต่างประเทศไหลออกแยกตามประเภทธุรกิจ

หน่วย: ล้านบาท, %

ประเภทธุรกิจ	ปี 2513-2520		ปี 2521-2525		ปี 2526-2530		ปี 2531-2535		ปี 2536-2540	
	ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน
1. สถาบันการเงิน	2,803	18	17,184	19	45,811	21	83,643	12	895,362	38
2. กิจการค้า	2,719	17	12,554	14	59,804	27	221,596	33	530,699	22
3. ก่อสร้าง	103	1	1,079	1	5,361	2	9,738	1	25,539	1
4. เหมืองแร่	201	1	6,037	7	3,166	1	1,887	0	6,802	0
5. เกษตรกรรม	15	0	42	0	28	0	1,948	0	2,138	0
6. อุตสาหกรรม	8,334	53	43,804	49	87,951	40	265,845	40	658,086	28
6.1 อุตสาหกรรม	688	4	7,519	8	26,890	12	24,711	4	42,244	2
6.2 สิ่งทอ	1,801	11	6,031	7	11,090	5	8,785	1	41,255	2
6.3 ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมและโลหะ	556	4	2,269	3	4,932	2	23,473	4	56,248	2
6.4 เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์	120	1	775	1	1,712	1	68,874	10	164,260	7
6.5 เครื่องจักรและเครื่องมือช่าง	807	5	4,394	5	13,095	6	93,018	14	189,442	8
6.6 เคมีภัณฑ์และกระดาษ	502	3	2,470	3	9,457	4	12,657	2	44,322	2
6.7 ผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี	2,545	18	15,643	18	11,556	5	10,892	2	48,725	2
6.8 วัสดุก่อสร้าง	1,273	8	4,377	5	7,921	4	9,183	1	45,651	2
6.9 อื่นๆ	45	0	324	0	1,298	1	14,452	2	27,940	1
7. บริการ	128	1	1,080	1	2,375	1	6,810	1	30,252	1
8. การลงทุน	0	0	0	0	0	0	25,976	4	128,572	5
9. อสังหาริมทรัพย์	1,412	9	7,497	8	16,288	7	36,026	5	80,133	3
10. อื่นๆ	0	0	0	0	0	0	17,078	3	2,981	0
รวม	15,715	100	89,257	100	220,584	100	670,323	100	2,360,363	100

หมายเหตุ สัดส่วน 0 % หมายถึง มีสัดส่วนไม่ถึง 1 %

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทยและได้จากการคำนวณ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในช่วงปี 2521-2525 การไหลออกของเงินทุนโดยตรงจากต่างประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่องจากช่วงเวลาที่ผ่านมา โดยในปี 2521 มีการไหลออกของเงินทุนโดยตรงจากต่างประเทศ 7,587 ล้านบาท และได้เพิ่มขึ้นเป็น 34,198 ล้านบาทในปี 2525 ในช่วงนี้ประเทศที่เป็นเป้าหมายของการไหลออกของเงินทุนโดยตรงจากต่างประเทศที่มีปริมาณมากที่สุดได้เปลี่ยนแปลงจากสหรัฐอเมริกา มาเป็นฮ่องกงโดยมีสัดส่วนร้อยละ 38 รองลงมาคือ สิงคโปร์ สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักรและญี่ปุ่น โดยมีสัดส่วนร้อยละ 35 ร้อยละ 15 ร้อยละ 6 และร้อยละ 1 ตามลำดับ สำหรับธุรกิจที่มีการไหลออกของเงินทุนโดยตรงจากต่างประเทศมากที่สุด 5 อันดับแรกยังคงเป็นธุรกิจอุตสาหกรรม ธุรกิจสถาบันการเงิน ธุรกิจการค้า ธุรกิจสงฆ์บริหารมทรัพย์และธุรกิจเหมืองแร่ โดยมีสัดส่วนร้อยละ 49 ร้อยละ 19 ร้อยละ 14 ร้อยละ 8 และร้อยละ 7 ตามลำดับ

ในช่วงปี 2526-2530 การไหลออกของเงินทุนโดยตรงจากต่างประเทศในปี 2526 ได้ลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยมีมูลค่าการไหลออกของเงินทุนโดยตรงจากต่างประเทศ 30,626 ล้านบาท หลังจากนั้นการไหลออกของเงินทุนโดยตรงจากต่างประเทศได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจนมีปริมาณ 51,418 ล้านบาทในปี 2529 และได้ลดลงเหลือ 43,665 ล้านบาทในปี 2530 ในช่วงนี้ประเทศที่เป็นเป้าหมายที่สำคัญของการไหลออกของเงินทุนโดยตรงจากต่างประเทศ คือ ประเทศสิงคโปร์โดยมีสัดส่วนร้อยละ 45 รองลงมาคือ ฮ่องกง สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักรและญี่ปุ่น โดยมีสัดส่วนร้อยละ 27 ร้อยละ 11 ร้อยละ 9 และร้อยละ 1 ตามลำดับ สำหรับธุรกิจที่มีการไหลออกของเงินทุนโดยตรงจากต่างประเทศมากที่สุดยังคงเป็นธุรกิจอุตสาหกรรมโดยมีสัดส่วนร้อยละ 40 รองลงมาเป็นธุรกิจการค้า ธุรกิจสถาบันการเงิน ธุรกิจสงฆ์บริหารมทรัพย์และธุรกิจการก่อสร้าง โดยมีสัดส่วนร้อยละ 27 ร้อยละ 21 ร้อยละ 7 และ ร้อยละ 2 ตามลำดับ

ในช่วงปี 2531-2535 การไหลออกของเงินทุนโดยตรงจากต่างประเทศในปี 2531 มีปริมาณลดลงต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา โดยมีการไหลออกของเงินทุนโดยตรงจากต่างประเทศ 40,647 ล้านบาท หลังจากนั้นการไหลออกของเงินทุนโดยตรงจากต่างประเทศได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจนมีปริมาณการไหลออกของเงินทุนโดยตรงจากต่างประเทศ 299,218 ล้านบาทในปี 2535 ในช่วงนี้ประเทศที่เป็นเป้าหมายของการไหลออกของเงินทุนโดยตรงจากต่างประเทศที่สำคัญ 4 อันดับแรกยังคงเป็นประเทศสิงคโปร์ ฮ่องกง สหรัฐอเมริกาและสหราชอาณาจักร โดยมีสัดส่วนร้อยละ 55 ร้อยละ 26 ร้อยละ 4 และร้อยละ 3 ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้ายเป็นการไหลออกของเงินทุนโดยตรงจากต่างประเทศไปสู่ประเทศเบลเยียมโดยมีสัดส่วนร้อยละ 3 สำหรับธุรกิจที่มีการไหลออกของ

เงินทุนโดยตรงจากต่างประเทศมากที่สุด 4 อันดับแรกยังคงเป็นธุรกิจอุตสาหกรรม ธุรกิจการค้า ธุรกิจสถาบันการเงินและธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ โดยมีสัดส่วนร้อยละ 40 ร้อยละ 33 ร้อยละ 12 และ ร้อยละ 5 ตามลำดับ อันดับสุดท้ายเป็นการไหลออกของเงินทุนโดยตรงจากต่างประเทศของธุรกิจ ใต้งดโดยมีสัดส่วนร้อยละ 4

ในช่วงปี 2536-2540 การไหลออกของเงินทุนโดยตรงจากต่างประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี 2536 มีการไหลออกของเงินทุนโดยตรงจากต่างประเทศ 416,213 ล้านบาท และได้เพิ่มขึ้น อย่างมากโดยเฉพาะในปี 2540 ที่มีปริมาณถึง 661,125 ล้านบาท ทั้งนี้เนื่องจากการเกิด วิกฤตการณ์ทางการเงิน ซึ่งส่งผลต่อความเชื่อมั่นในหลายตาเจ้าหนี้ต่างประเทศทำให้มีการเรียก เงินกู้คืนอย่างมาก ในช่วงนี้ประเทศที่เป็นเป้าหมายของการไหลออกของเงินทุนโดยตรงจากต่าง ประเทศใน 3 อันดับแรกยังคงเป็นประเทศสิงคโปร์ ฮ่องกงและสหรัฐอเมริกา โดยมีสัดส่วนร้อยละ 63 ร้อยละ 23 และร้อยละ 4 ตามลำดับ ส่วนอันดับที่ 4 และอันดับที่ 5 เป็นประเทศญี่ปุ่นและ สหราชอาณาจักร โดยมีสัดส่วนร้อยละ 3 และ ร้อยละ 2 ตามลำดับ สำหรับธุรกิจที่มีการไหลออก ของเงินทุนโดยตรงจากต่างประเทศมากที่สุด คือ ธุรกิจสถาบันการเงินโดยมีสัดส่วนร้อยละ 38 รองลงมาเป็นธุรกิจอุตสาหกรรม ธุรกิจการค้า ธุรกิจใต้งดและธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ โดยมีสัดส่วน ร้อยละ 28 ร้อยละ 22 ร้อยละ 5 และร้อยละ 3 ตามลำดับ

3.3.3 นโยบายเกี่ยวกับการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศของภาคเอกชน

เท่าที่ผ่านมา กระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทย มีการเข้มงวดกับการกู้ยืมเงิน จากต่างประเทศของรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ โดยมีคณะกรรมการพิจารณาการก่อก่อนนี้ของประเทศ ดูแลการก่อก่อนนี้ไม่ให้มีจำนวนเกินขอบเขตที่กำหนด ทำให้การก่อก่อนนี้ของภาครัฐในระยะเวลาที่ผ่านมา ลดลง อย่างไรก็ตามสำหรับก่อก่อนนี้จากต่างประเทศของภาคเอกชนนั้น เท่าที่ผ่านมานอกจาก ทางการไม่ได้เข้มงวดหรือควบคุมแล้ว ยังมีการสนับสนุนการก่อก่อนนี้จากต่างประเทศด้วยการยกเว้น การเก็บภาษีดอกเบี้ยเงินกู้จากต่างประเทศ นับตั้งแต่ปี 2522 เป็นต้นมา จนถึงกลางปี 2527 ทั้งนี้ เพื่อสนับสนุนการนำเข้าเงินทุน เพื่อชดเชยการขาดดุลบัญชีเดินสะพัด